

עכשיו כבר יותר לגלות - בפעם הראשונה

מתפרסמים הסיפורים המלאים של המלחמה בתעלה

כעבור זמן. ספר חדש שהופיע השבוע, „סואץ — אש על המים“, מאת סופרו הצבאי של „מעריב“, אלי נדאון, שופע גילויים מסוג זה — דברים שלא ניתנו בשעתו לפירסום. לקט של כמה מגילויים אלה, מעט מזער שהותר לפירסום, עשוי לצייר תמונה ברורה יותר של „המלחמה על המלחמה“ המתנהלת לאורך חזית זו.

נזרה שנתיים מהווה חזית תעלת סואץ את חזית המלחמה העיקרית של צה"ל. למרבית אזרחי ישראל יש רק מושגים קלושים על המתרחש בחזית זאת. הדיווחים והודעות הדוברים, הנמסרים מדי פעם, מוגבלים באיסור רי פירסום רבים. אולם דברים רבים, שהיו סודות בשעתו ולא הגיעו לידיעת הקהל הרחב, מותרים לפירסום

כל סודות המלחמה

החל לנוע, לאור היום, לעבר היעד שהוקצה לו. בדרך גילו עקבות טריים על החול הטובעני לרגלי הסוללה. תוך כדי הליכה מצאו החיילים הישראלים מיכלים מלאי מי שתייה. היה זה מיצרך היוני ללוחמים, שהאספקה עדיין לא הגיעה אליהם. לא הרחק ממיכלי המים נתגלו גם מצרים שפתחו במנוסה. אחד מהם נפל בשבי.

בצהרי היום החלה הפגזה מצרית חדשה. הפגזי הראשון פגע במפקד הפלוגה, רביסרן אוריאל מנוחין. בעודו נשען על טאנק כשלידו השבוי המצרי שנתפס ליד מיכלי המים. מפקד הפלוגה נפל מתבוסס בדמו והשבוי נמלט. 15 דקות רצופות נמשכה ההרעשה על הכוח הישראלי החשוף. בגלל מיבנה השטח הוחלט על פיגוי נפגעים דרך היבשה. כשפתח הוחל של אוריאל מנוחין בדרכו דרומה, עלה על מוקש. אוריאל הושלך מן הוחל.

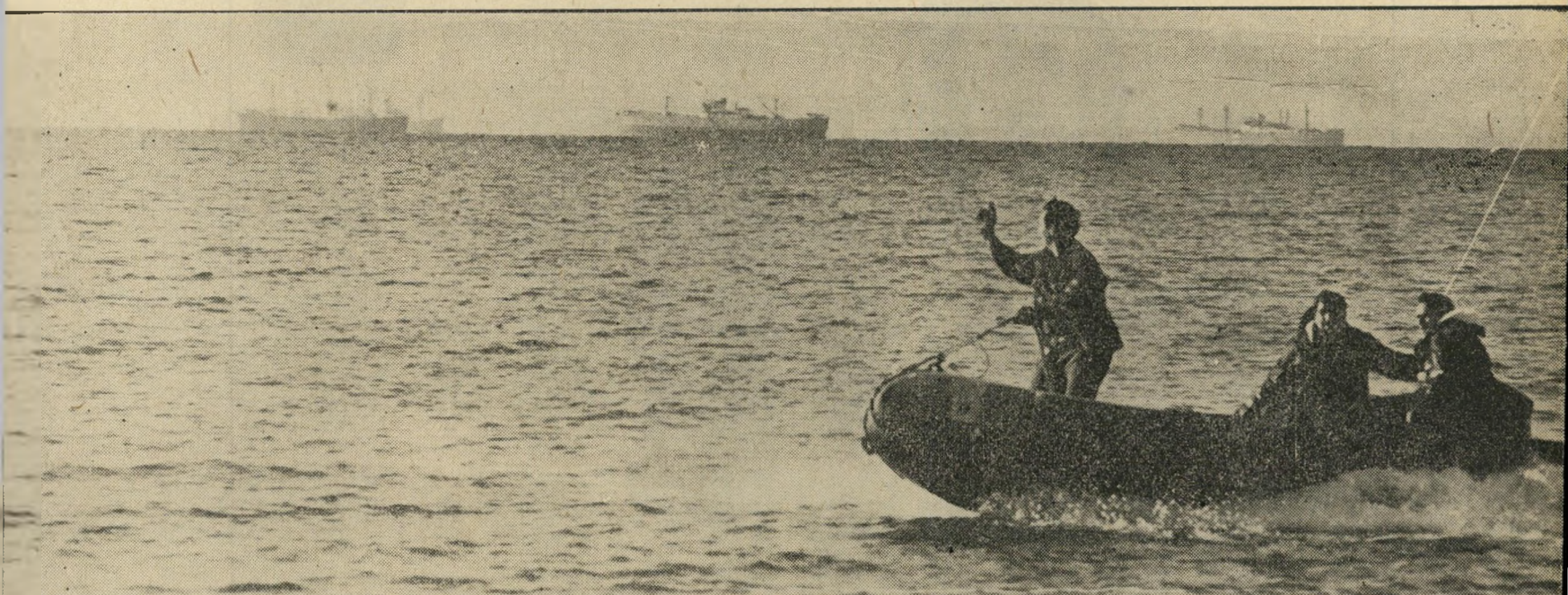
אשר ממערב. האש המצרית תכפה והלכה. ניכר היה, כי המצרים תכננו קודם לכן את ההתקפה על הסיור הישראלי. בחסות החשיכה קרבה שריונית מצרית לשפת התעלה והחלה בוחרת מסרות מקרב הכוח הישראלי. סגן גרעון זינק חשוף במעלה הסוללה ובידיו באזוקה. המצרים ירו בו כמטורפים. הכדורים התירו תימרות עפר סביבו. הוא ירה פגז ראשון והחטיא. הפגז השני הדליק את השריונית. בעוד הטאנקים מפלסים את דרכם, תוך כדי אש, אל כוח הסיור, שאותו ביקשו לתגבר, היו חיילי התרמיט נכונים להסתער על הכוח המצרי.

כאלף מטר חצצו בין היחידה המצרית לבין הכוח הישראלי שהחל מתקדם כרגל לאורך הסוללה לקראת ההסתערות הצפויה. שררה עלטה מוחלטת, אשר ניצתה מדי פעם בפעם באורותיהם של פגזי התאורה ובפגזי המרגמות, שהת-

הקרב הראשון

שבועיים אחרי המלחמה

הקרב הראשון על התעלה החל בדיוק שבועיים אחרי תום מלחמת ששת הימים. הוא התפרסם בשם „תקרית ראס אל עייש“. עתה ניתן לגלות לראשונה את פרטי הקרב: בקילומטר ה-17, על דרך העפר, עצר מפקד הסיור את הכוח. מן הוחלם הראשון דיווחו לו, כי על הדרך פוזרו מוקשים. כמה חיילים זינקו מכלי הרכב והחלו חופרים כידיהם את הקרקע הבוצית. חמישה עשר מוקשים הוצאו בזה אחר זה מתוך השביל הצר. מפקד הסיור פקד להמשיך. זה ימים אחרים לא נערך סיור על הסוללה הצרה, המולי-

חופש השיים

כשהגיעו אליו חייליו, כבר היה ללא רוח חיים. הכוח שנע מקנטרה כדי לסייע לפינוי הפצועים נלכד אף הוא בתוך מערבולת הקרב, שנמשך לסירוגין מצהרי יום ועד לשעות הלילה. אוריאל שכב באלונקה על סיפון הוחל, כשגופתו מכוסה בשמיכה. הוחל נסע באורות דולקים. למחרת, בשעות הבוקר, הוויע קצין העיר ברחובות לאשתו ההרה ולשתי בנותיו, כי אוריאל, הבעל והאב, נהרג. כך נסתים הקרב הראשון במלחמה על התעלה. כך טעמו לראשונה חייליו של צבא המנצחים את טעמה המר של אחזקת קו במינגנה.

בקעו ברעם אדיר סמוך לכוח. לפתע נשמעה קריאה מבוהלת בערבית: „מי אתם?“ היתה דממה ואחרי כן קרא לעומתם מפקד הפלוגה מנוחין: „מי אתם? „מצרים“ — השיבו לו הוקפים. „שימעו — צעק אליהם בערבית — יש כאן הרבה יהודים המסתערים עליכם, זירקו את הנשק והרימו את הידיים.“ היו בין החיילים המצריים, מורגלי קרבות קודמים, שצייתו לפקודה והחלו לגוס. אחרים פתחו באש מטוח קצר.

ההסתערות נמשכה זמן מועט בלבד. בחצות התמוססה ההתנגדות המצרית. עשרות מצרים נסו לעבר התעלה ואחרים מהם זינקו אל המים ושחו אל הגדה השניה. אחרים טיפסו על הסיירות, אך הוכרחו לנטוש לאחר שהמים חררו לתוכן מבעד לניקבי הכדורים. לכות הישראלי ניתנה הוראה להתקדם עד לקילומטר העשירי.

כה מן העיר קנטרה לעבר פורט פואד. הסיירים נימנו עם עוצבת מילואי שריון שלחמה בסיני והופקדה על הגיוזה. בתום הקרבות נתפרסו היחידות בעמדות מגן דלילות, שניכרו בחופזה על שפת המים. עד לבוקר ה-17 ביולי 1967 נערכו סיוריהן באין מפריע על אדמת המלחה, לאורך סוללה רצופת חול טובעני, בתוך גוף חדש. משניתנה הפקודה להמשיך בסיור כמתוכנן, נשלח כוח לתגבר את הסיירים. צוות משוריין מיוחדתו של מפקד הגדוד טוביה, בפיקודו של מפקד הפלוגה אוריאל מנוחין, תפס את מלוא רוחבה של סוללת העפר והחל מתקדם בזהירות אל הגיוזה שבה נתגלו המצרים. כל אותה שעה נעו הטאנקים נכונים לירי, כשהם מצודים את תותחיהם כלפי העמדות המצריות ממערב. בשעה 7 נפתח הקרב מול העיירה ראס אל עייש.

המצרים הפעילו את סוללות התוף המוצבות באיוור פורט סעיד. שלוש שעות נמשך קרב מרגמות בין הכוח שנע על סוללת העפר לבין סוללות הארטילריה והעמדות

תת-אלוף מו

עלה על מוקש

תת אלוף מנחם „מו“ אבירם, הוא כיום מפקד כוחות